

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurca si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 83.

Braslovu 5 Novembre 24 Octobre

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Braslovu 4 Nov. 1870.

Situatiunea preste totu intru nemica n'a perdutu din seriositatea sa de pana acum. Ce e mai multu, impresiunea, ce o trase dupa sine capitulatiunea Metiului, in locu de a linisti si a face aderiti6rie animile la unu modu de pace, a revoltatu infricosiatu animile francesiloru, desteptandu intr'ensii prep6sulu de tradare. In prim'a linia regimulu din Tours in proclamatiunea lui Gambetta numesce capitularea Metiului o crima de tradare, dicundu, ca autorii ei trebuie espusi afara din lege si ca republic'a nu va capitul6a nici odata. De alta parte incepura a se face proteste in diurnalele Franciei si ale Belgiei in contra intrigeloru pruso-bonapartistice. Un'a corespondintia din Londonu descoperi negotiarile intre Bismark si imperat6s'a, dicundu, ca in 22 Oct. adjutantulu Bazaine, gen. Boyer, care avu convorbire cu eximperat6s'a in Chiselhurst — cu invoirea lui Bismark — a midiu locitu, c6a imperat6s'a se ordinez predarea Metiului intocma, cum ordin6a imperatulu capitulatiunea la Sedan. — Una corespondintia oficiosa a dlui Bismark si a gardei lui din Berlinu p6rta grigia chiaru si de reclame pentru t6te productele conspiratiunei respective. Oficiosulu corespondente a lui Bismark scrie din Berlinu asia:

„Dintr'o scris6re privata bine informata din Londonu esperiezu, cumca regent'a imperat6sca a tramisu la mai multe cabinete neutrale unu memorandum, in care se descrie pusetiunea presenta a Franciei catu se p6te de drastic. Din analis'a fugitiva a actului acestuia diplomaticu resulta, ca de-stramarea intregi ordine sociale si de statu in Franci'a trebuie se duca la o dictatura socialistica-comunistica, d6ca nu se va restabili ordinea monarchica prin intreveniutiunea puteriloru neutrale. Introducerea republicei rosie e o calamitate europ6na, ceea ce puterile conservative nu trebuie se conc6da. D6ca nu se va restatori catu mai curundu una auctoritate c6a ceea a imp. Napoleon, principiulu ordinii conservative in Europ'a suferu o lovitura nimiciti6ria.“ — Regent'a tiene, ca sacrificiulu, care e se se aduca pentru pace prin cederea a d6ue provincie, nu e pr6 mare, pentru a restatori cu elu linistea in Franci'a.“ — Numai e indoi6la d6ra, ca capitularea Metiului c6a si Sedan e efusulu intinseloru curse si traficari. — Diurnalele anumitu „Cor. Havas“ atribue si propuneriloru de armistare ale Angliei o incercare de a aduce in cursa pe Franci'a, dicundu, ca d6ca Angli'a ar' fi voitu bine Franciei, ar' fi trebuitu se pasi6sca mai inainte cu cealalte puteri neutrale, nelasandu barbarulu nordicu campu liberu de a o depr6da si umili. Acum candu Franci'a s'a apucatu cu t6ta violinti'a spre a infrunt6 6rdele invasiunei in ti6ra cu putere inspirati6ria de sperantia se mesteca diplomati'a europ6na, se daul6za si tanguescu pentru sangele versatu si se intrepune intre Prusi'a cea sumutiata si intre Franci'a cea resculata c6a nu cumva se p6ta apuc6a la putere Franci'a. — In Tours in cercurile datati6rie de tonu s'a incuibatu deci pericul6s'a opiniune, ca puterile neutrale intrevinu pentru a scap6 Prusi'a din ghiarale Franciei resculate, spre a o despoi6 de fructele triumfului

finalu! In fine intr6ba, ca 6re care lovituri potu se fia destulu de tari pentru a aduce in fine natiunea ac6sta nenorocita (?) c6a se cun6sca adeverat'a stare a lucrului?

Adaugundu la acestea, cumca Bavari'a si W6rtemberg'a s'au intrunitu la una pasiu colectivu, c6a in puterea partei ce li se cuvine din rezultatele militari ale resbelului se pretinda cu t6ta seriositatea, c6a se puna capetu catu mai curundu resbelului, urgitandu ac6sta pe basea unoru conditiuni, care se nu lase indereptu nici unu ghimpe de amaratiune neuitata in anim'a poporului vecinu si se satisfaca in t6te dir6ctiunile si intereselor Germaniei. Mai multu, ca-ce se adauge, ca acestu pasiu alu Bavariiei si W6rtembergei sta in legatur'a cea mai deaprop6 cu o scris6re confidentiala a imperatului Rusiei catra regele Prusiei. — Urgenti'a la pace se cere si de murmurarile incepute in Germani'a. —

Armistarea d6ra pe vreo 25 dile, pe langa statulu quo belicu, pana candu se va dechiar6a constituent'a Franciei in obiectulu pazei, d6ca nu s'a facutu eri, adi va trebui se se face neaperatu, ca-ce mane poimane p6te va fi pre tardu. —

In Vien'a s'a primitu reportu, ca reprezentantii puteriloru neutrale, indata dupa capitulatiunea Metiului, au recomandat primirea conditiuniloru provisorie ale armistitiului cu totu adinsulu. Din t6te cele de susu se p6te ved6, ca cu totu armistitiulu situatiunea a devenitu mai seri6sa, fiinduca a deslarvatu intrigele facute pe contulu umilirei Franciei. —

Tocma mai scrie „Ind. dela Mosele“, care acum esi la lumina, ca trupele lui Bazaine fura amaru insielate de chefi pana in momentul din urma. Pe Bazaine lu numescu tradatoriu si rep6rtele din Londonu si cele din New-York si Belgiu, ca-ce in Metiu au aflatu nemtii proviantu catu era deajunsu pana in Marte 1871 la t6ta armat'a lui Bazaine, care predede 53 de vulturi cu flamure. (Se respandesce, ca si 60 mil. franci s'ar fi aflatu per cassa in Metiu.)

Sciri positive tocma spunu, ca d. de **Thiers** a fostu in Versailles si a negociatu cu Bismark in 2 Novembre. Bismark a ambiatu pe d. de Thiers cu una **armistare** de 25 dile, cu scopu de a se pot6 face alegerile pentru basea statului quo militariu. D6ca va primi regimulu republicanu ac6sta armistare, atunci Franci'a se va dechiaru despre s6rtea ei. —

Din campulu resbelului.

Monachiu 3 Nov. Din Alt-Breisach se report6za, ca fortulu Mortier s'ar fi bombardatu cu focu incendiariu si ar' arde.

Din Bruscel'a 4 Nov. se respandesce faim'a, ca voluntarii de sub Garibaldi, ar' fi batuti si respanditi, 6r' Garibaldi ranitu greu; 6r' din Berlinu 4 Nov., ca episc. din Posen ar' fi calatoritu la Versailles spre a face pe midiu locitoriu intre curtea prusa si curi'a papale. —

„Monitorulu“ Romaniei, are depesiele urm6t6ria:

Versailles 28 Oct. Capitularea Metiului a fostu subscrisa la 28 curentu si nu cum se anuntiase eri. Orasiulu impreuna cu cetatea au fostu ocupate de noi. Numerulu prizonieriloru este de

173.000 6meni, printre cari trei maresiali si mai multu de 6000 de oficiri.

Berlinu 27 Oct. O depesia dela Tours, cu dat'a de 26 Oct., anuncia, ca prin unu decretu publicatu in „Journal oficiale“, Algeri'a se afla impartita in trei departemente, administrate de prefecti sub autoritatea unui guvernementu generale civile. Fiacare departementu va alege doi reprezentanti ai poporului. D. Henri Didier este numitu gubernatoru generale civile alu Algeriei si gen. Allemand comandantu alu puteriloru militare ale acestei provincie.

Unu altu decretu declara pe israelitii din Algeri'a cetatiani francesi.

O depesia ministeriale din 24 Oct. invita pe prefecti si sub-prefecti a comunic6a primariloru catu este de necesaria resistinti'a in contra inamicului si a le anuci6a, ca ori ce orasiu s6u comuna ce se va pred6 fara resistintia se va denunci6a prin „Monitoru“.

Berlinu 28 Oct. „Corespondinti'a de Berlinu“ dice: „S'ar put6 c6a Napoleon, a carui sanetate ecsige o clima mai buna, se paras6sca in Novembre Wilhelmsh6he spre a merge in Elb'a“.

Tours 28 Oct. Se asigura, ca Thiers a primitu o autorizare de libera trecere si ca va plec6a astadi la Parisu.

Vesoul a fostu evacuatu in 26 curentu de inamicu, care s'a indreptatu spre Vaivre si Scey la vestu.

Vien'a 29 Oct. Austri'a, Rusi'a si Angli'a dau adhesiunea loru la candidatur'a ducelui d'Aosta la tronulu Ispaniei.

O depesia dela Tours dice: ca in 27 Octobre, badesii au fostu cu deversire invinsi intre Besancon si Montbeliard. Trei sute de badesi au fugitu in Elveti'a. — Inimiculu a evacuatu cu iuti6la orasiulu Courville, retragunduse spre Chartres.

Brem'a 28 Oct. Senatulu a primitu o depesia din Belgiu, anuciandu, ca astadi 12 vase francesu, contienendu fiacare 800 de 6meni de ecui-pagi, au plecatu dela D6nnkirchen, mergundu spre nordu.

Berlinu 29 Oct. Cinci oficiri si 297 de gardi mobili au fostu facuti prizonieri la Montreau; 300 gardi nationali au fostu desarmati. Perderile n6stre suntu de 10 morti si 42 de raniti, printre cari unu oficiru de statu maioru.

Tours 30 Oct. O circularia a lui Gambetta catra prefecti dice: „Amu primitu nuvele grave asupra veracitatii carora n'amu nici o insciintiare oficiale. Sgomotulu capitularei Metiului circula. E bine se sciti ideele guvernului in privinti'a unui asemenea desastru. Unu astfelu de evenimentu n'ar put6 fi decatu rezultatulu unei crime, ai carei autori trebuiescu pusi afara din lege. Remaneti convinsi, ca orice se se intemple, nu ne vomu las6 se ne dob6re cea mai grosava nenorocire. In acestu timpu de capitulari, d6ca ecsista ceva, care nu p6te nici nu trebuie se capituleze, este republic'a francesa.“ —

Tours 30 Oct. O proclamatiune a lui Gambetta catra poporulu francesu, anuciandu capitularea Metiului dice: „Generalulu, pe care Franci'a compt6 chiaru dupa espeditiunea Meccicului, a rapitu patriei in periculu mai multu de o suta mii de aperiatori. Bazaine a tradatu, s'a facutu agentele omului dela Sedan si complicele in-

vetiatoriloru, calcandu in pitiore onorea armeloru incredintiate padiei sale si fara macaru a incercá unu fortiu supremu. O suta mii luptatori, 20.000 raniti, puscii, tunuri, drapeluri si cea mai tare fortaretia a Franciei s'a predatu inamicului. O asemenea crima este mai pre susu de pedepsele justitiei." Gambetta, continuandu, dice: „Sub egid'a republicei, suntemu decisi a nu capitulá inaintea inamiciloru nici din intru nici din afara, vomu bravá nenorocirile cele mai extreme; ele voru servi a reinteneri moralitatea si virilitatea nostra politica si sociale. Suntemu gat'a pentru ultimele sacrificii in faci'a inamicului, pe care totulu lu favoriseza. Se juramu, ca nu ne vomu predá nici odata pe catu timpu va remaué o particica de acelu pamentu sacru, pe care se calce pitiorele nostre. Vomu tiene cu tarie gloriosulu drapelu alu revolutiunei. Caus'a nostra este aceea a justitiei si a dreptului. Se nu ne lasamu a ne molesi nici enervá! Se probamu, prin acte, ca voimu si putemu obtiene prin noi insine onorea, independint'a, integritatea Franciei si totu ce face pe patria libera si munda. Se traiésca Franci'a, se traiésca republic'a un'a si indivisibile.“ —

Suplic'a clerului romanu gr. cat. din districtulu Naseudului.

Inaltu Ministeriu Regescu Ungurescu!

In 24 Martiu 1869 umilitulu cleru gr. cat. din vicariatulu Rocnei situatu in districtulu Naseudului si alu Bistritiei in Transilvani'a, a susternutu la Maiestatea Sa prea bunulu nostru imperatu si rege apostolicu pre calea prea venerabilelui ordinariatu gr. cat. din Gherl'a una prea umilita rogare, a carei copia se alatura aici, — cá prea inaltu acelasi se se indure prea gratiöse a concede clerului din dieceasa gr. cat. de Gherl'a de a-si alege unu altu episcopu in loculu prea Santiei Sale fostului episcopu Dr. Ioane Ev. Vancea, carele fú de clerulu transilvanu gr. cat. in 11 Augustu 1868 cu pluralitate de voturi alesu, ér' de Maiestatea Sa intaritu de metropolitulu de Alb'a Iulia.

Pana in diu'a de astadi nu amu fostu asia de norociti de a capetá vreuna inalta resolutiune. — Din contra, candu totu asteptámu dupa una inalta resolutiune favoritoria, nu numai ne surprinde una fama latita pre aici: cá ni s'ar denegá dreptulu alegerei, s'ar denumí de episcopu cu delaturarea alegerei una persóna besericésca cu adeveratu din sinulu diecesei nostre, déra de natiune straina; — ci aceea fama ne causá si una amaratiune a animeloru vediendu: ca autonomi'a si drepturile besericee nostre gr. cat. nu s'ar respectá, de si Maiestatea Sa imperatulu cu ocaziunea incoronarei sale de rege alu Ungariei, a asecuratu respectarea si sustienerea privilegialoru si drepturiloru civiloru din regnulu Ungariei; ma nu de multu a regulatu si asecuratu autonomi'a confesiuniloru si pre cale constitutionalu prin una lege speciale.

Intre drepturile asecurate constitutionalmente de Maiestatea Sa intielegemu noi — si nici nu póte se nu se intieléga — si dreptulu episcopateloru romane gr. cat. din provinci'a besericésca de Alb'a Iulia de a-si alege pre episcopii sei, remasu din timpurile cele vechie, si eesercitatu totudéun'a, candu veniea vreuna episcopia in vacantia, atatu inainte catu si dupa unirea facuta cu beseric'a Romei, si usuatu sub tóte formele de gubernare, chiaru si in starea de asedia in timpuri martiali, candu legile patriei nostre erau suspendate, adica candu amu alesu in anulu 1850 de episcopu alu Fagarasiului pre fericitulu metropolitulu de Alb'a Iulia: Alesandru St. Siulutiu.

Adeveratu e, ca de atunci incóce s'a facutu schimbare in ierarchi'a nostra besericésca gr. cat. din Transilvani'a, respective in dieceasa Fagarasiului, prin crearea nóueloru episcopate gr. cat. din Gherl'a si Lugosiu, la cari s'au anecsatu mai bine de diumetate din parochiele archidiecesei Fagarasiului; inse dreptulu de a alege pre episcopi nu s'a potutu perde nici in cele dóue diecese de nou redicate, de óra ce numerulu parochieloru din acelea dóue episcopate, cari nu avura inainte de anec sare dreptulu de a-si alege episcopu, e mai micu decatu alu acelor'a, cari totudéun'a au posediatu si eesercitatu acelu dreptu, deci pentru minoritate nu póte dupa dreptulu canonicu si alu naturei cá maioritatea parochieloru din acele diecesi se-si pérdia dreptulu loru ereditu dela stramosi de a-si alege

pre episcopulu seu. Nici scimu de vreuna bula a capului besericee, a Ponteficelui Romanu, prin care acelasi se fi aflatu cu cale a luá dela diecesele respective acelu dreptu de alegere.

Nici nu s'a potutu sterge acelu dreptu prin acea impregiurare, ca cu ocaziunea restaurarei metropoliei gr. cat. de Alb'a Iulia si redicarea a dóue episcopate nóue, se denumira si nu alesera episcopii de Gherl'a si Lugosiu, de óra ce acésta fú si e de noi consideratu cá unu casu esceptionale, care nu póte pre basea dreptului canonicu se formeze una consvetudene juridica in prejudiciulu dreptului de alegere avutu; déra nici nu scimu, cá Maiestatea Sa, cá patronu alu acestoru dóue episcopate gr. cat., se fia trasu la sene dreptulu de alegere alu acestoru dóue diecesi gr. cat., cá se lu suplinésca inaltu acelasi prin candidarea facunda din partea sa.

Déra nici ca s'a potutu luá acestu dreptu, pentruca clerulu nu a datu ansa prin vreuna portare neleale catra s. beserica rom. cat., catra Maiestatea Sa, inaltiatulu tronulu, inaltulu regime si catra patria, cá se fia privatu si desbracatu si de uniculu dreptu besericescu, ce ne a mai remasu din timpurile trecute, cari-su altcum de triste aducere aminte pentru noi romanii.

Se nu ni se obiectioneze, ca prin protocolulu conferintiei tienute in antulu 1850 la Urbea mare in obiectulu reactivarei metropoliei gr. cat. de Alb'a Iulia si fundarea episcopateloru dela Gherl'a si Lugosiu, dreptulu alegerei episcopiloru s'ar fi cassatu, si Maiestatea Sa ar' fi retienutu pentru sene dreptulu denumiri episcopulu dela Gherl'a si Lugosiu cá fundatoriu si patronu, pentruca:

1. Conferintia aceea s'a tienutu fara scirea si intevenirea nostra, si unu actu importantu cá acest'a nu se potea face legalmente fara de a fi intrebatu clerulu si poporulu gr. cat., cari compunu beseric'a. — Ér' ce privesce espresiunea: ca denumirea metropolitulu si a episcopiloru dela Gherl'a si Lugosiu e pre lunga Maiestatea Sa, noi amu tienutuo numai pentru atunci, nu si pentru venitoriu, pentruca totu pre lunga Maiestatea Sa e denumirea unuia dintre trei candidati, buna óra, cum a fostu si in anulu 1868, candu dintre trei candidati prin cleru se denumí de metropolitulu gr. cat. alu Albei Iulie episcopulu Gherlei: Dr. Ioane Vancea.

2. Episcopii acelei conferintie nu aveau impoternicire dela clerulu gr. cat. transilvanu, cu atatu mai pucinu pentru de a aduce vreuna decisiune obligatoria pentru cleru, candu aceea e in prejudiciulu autonomiei si drepturiloru besericee nostre gr. cat.; prin urmare restornarea dreptului de a alege pre episcopii nostri intreprinsa de acea conferintia nu se póte aprobá din partea nostra. — Candu s'a facutu unirea cu beseric'a Romei, metropolitulu de atunci Teofilu si Atanasiu, numai in sinodulu celu mare, in carele érá representatu clerulu si poporulu, a pasitu la s. unire. — Episcopii dela susunim'ta conferintia **nu erau autorisati** si din partea clerului de a lucrá numai dupa placulu loru spre daun'a besericee nostre.

Pentru noi e mai pretiuitu dreptulu alegerei episcopiloru, si autonomi'a besericee mai pre susu decatu reactivarea metropoliei si crearea episcopateloru, cu care ni s'ar sterge unu dreptu asia vechiu si asia de scumpu.

Candu constitutiunea Ungariei se puse afara de usu, si se atacara drepturile vechie, nobilea natiune maghiara s'a aflatu afundu vatamata, si nu repausá, pana ce i s'a restituitu autonomi'a, constitutiunea si drepturile avute, de si acestea erau in prejudiciulu altoru natiuni conlocuitoire.

Crede inaltulu ministeriu regescu, ca romanii gr. cat. nu se afla pana in adunculu animei si alu sufletulu reu vatamati, candu li se denega singurulu dreptu ce le a mai remasu de a-si alege pre episcopulu loru? Unu dreptu, ce nu strica nimeni, si nu e daunatiosu nici statului, nici domnitoriu-lui, nici e in contra legiloru fundamentali ale statulu.

Nu ne potemu esplicá pentru ce se nu ne fia liertatu a eesercitá unu dreptu vechiu, si in loculu alegerei se ni se octroieze si denumésca episcopu fara voli'a nostra, si inca in una diecese curatu romana, nu romanu, nici care scie limb'a poporului, la care are se cuventeze si tienea vorbiri pastorali, si predice, cá se póta precepe. Déra care nu are nici insusiri si scientie mai frumóse si mai escelenti decatu multi barbati romani de beserica, carele nici a facutu nescari merite, incatu se fia preferitu romaniloru; déra nici se bucura de increderea intregulu cleru cu atatu mai pucinu a poporulu romanu, conditiuni si recerintie, fara de carinimene nu póte fi episcopu adeveratu.

Una atare numire de episcopu fara de alegere

ar' fi una **batjocura** pre clerulu romanu, si una insultare pre natiunea intréga, carea e in stare a ne aduce la una desperare **estrema**.

Cá se nu cademu in una atare desperatiune ne mangania acea presupunere, ca inaltulu ministeriu regescu nu ar' poté avé aceea atentiune, cá se compromitia pre Maiestatea Sa, inaltu carele a asecuratu sustienerea drepturiloru vechi ale supúiloru sei, prin urmare si dreptulu nostru de a ne alege insine pre episcopulu nostru; — ca nu va desavoá insusi legea, prin carea s'a inarticulatu metropolia gr. cat. de Alb'a Iulia si episcopatele din Gherl'a si Lugosiu facuta de inaltulu regimu r. proprio motu fara suplicarea greco-catoliciloru, si de Maiestatea Sa intarita; ceea ce fara dubietate ar' face, déca metropoliei de Alb'a Iulia si episcopieloru sufragane li s'ar inchide calea de a-si eesercitá drepturile sale vechie, si de a-si regulá trebile besericesci in modu impedeatu.

Mai incolo nu credemu, ca in. ministeriu ar' avé volia de a aduce pre una mare parte a natiunei romane totudéun'a fidele catra tronulu si patria la una stare mai dediositoria decatu insusi a Judeiloru, cari erau pana mai eri tolerati, si cari in cauzele sale relegiöse nu suntu conturbati de nimene. — Ast'a inse negresitu s'ar templá cu clerulu si poporulu gr. cat. romanu, candu neconsideranduse dreptulu vechiu de a-si alege pre episcopulu seu, simplemente s'ar denumí de episcopu fia ori si cine, cu atatu mai vertosu, candu s'ar numí una persóna neplacuta si neconsiderata de clerulu si poporulu romanu.

Una atare despusetiune mai inalta in locu de a face vreunu folosu relegiunei si besericee catolice, vreunu sierbitiu bunu catolicismulu, ar' aduce daune neprecalculabili nu numai besericee nostre si santei uiri, déra intregu catolicismulu.

Una atare despusetiune ar' causá una amaratiune generale in totu sufletulu romanu, si ar' silf pre celi greco-catolici a rumpe unirea cu beseric'a apusóna, si a se alipí in cele besericesci de maioritatea fratiloru sei de unu sange si de unu ritu, prin ce s'ar debilitá catolicismulu spre resaritu si nordu.

Si cate rele nu potu urmá de aici chiaru si pentru statu?

Istori'a trecutulu ne aréta, ca nici una cértá nu a avutu mai funeste urmari decatu certele relegiöse; si cine ar' mai dorí reimprospetarea de atari calamitati in presente, candu domnesce una nemuliumire generale si neincredere intre popóra?

Inaltu ministeriu! Nu vomu a presupune, cu atatu mai pucinu a crede, ca inaltulu regimu reg. ung. ar' avé de scopu a ne impedeá numai pre noi romanii gr. cat. din provinci'a besericésca de Alb'a Iulia intru liber'a eesercitare si asiadiare a cauzeloru besericesci si scolastice, dupa cum nu suntu impedeate nici alte confesiuni crestine din regatulu Ungariei, ma nici chiaru filii lui Israelu.

Nu presupunemu nici credemu, ca nu ar' diacé la anim'a inaltulu ministeriu binele tuturoru cetatianiloru, si miscarea libera intre barierele constitutiunei a tóte confesiunile.

Nu aflamu a fi in contra legiloru de statu eesercitarea unui dreptu vechiu de catra cetatianii greco-catolici din Transilvani'a si Ungari'a de a-si alege insusi pre capii sei besericesci. Déra nici nu vedemu scurtatu dreptulu maiestaticu, candu monarchulu si regele nostru apostolicu denumesc — amesuratu cointielegerei cu santulu scaunu apostolicu — de intre candidati alesi de cleru, pre unulu de episcopu.

Nu aflamu dupa parerea nostra umilita nici una cauza fundata de a ni se obtrude pre lunga aceea nóue romaniloru episcopu de alta natiune si limba, si inca de acelia dóra, cari nici nu cunoscu limb'a poporulu, la care se denumesc, si candu clerulu romanu gr. cat. numera dieci si sute de barbati mai bine calificati de episcopu decatu cum ar' fi acél'a, despre a carui denumire s'a latitu fam'a.

Déra nici ca scimu dupa ce dreptu de statu ni se póte nóa luá prin statu acestu dreptu, carele **nu e competente** dé a despune preste cele pure besericesci; unu dreptu besericescu recunoscutu de santulu scaunu apostolicu si de domnitorii mai de inainte, si ne stersu legalmente din usu pana in timpul de facia. Au dóra acuma domnesce in loculu santitatiei dreptulu pu-rulu arbitriu? Nu amu poté crede!

Dreptu aceea, cá filii zelosi ali besericee nostre gr. cat., ingrigiati pentru binele si inffiorarea ei, déra si cá cetatiani buni si sinceri ne aflamu in conscientia indetorati de a trage atentiunea inaltulu ministeriu la pasii facundi cu inlocuirea unui episcopu in dieceasa Gherlei, precum si la conse-

că sunt dora mai multe nevoi casnice și familiare decât la omenii înaintați în praci, a caror copii sunt mai mari. Acestea neajunsuri nu obvinu înse la acea parte a besericii, care susține principiul de capelani.

Treb'ă se pôte ecseca la noi numai atunci, dăca și pentru subsistint'ă capelanului ne vomu îngriji, ca-ci numirea nu pôte face nici o dogma. Impregiurarea acăsta ar' fi se o lie congresulu în consideratiune și se o aduca în armonia, ca toti se fia multumiti.

Aici face presidiulu amintire, ca preutimea noastră se ocupa și cu alte lucruri necorespundie-torie caracterului lor preutiescu, și mai cu sēma cei bine dotati, în locu de a se îngriji pentru nobilizarea moravurilor timpului și înmultirea cultu-rei lor intelectuale.

Reportatoriulu Metianu, dice, ca de si comisiu-nea a fostu de alta parere, conferintia s'a invoitu asia, că într'o comuna numai unu preutu se fia și ceilalti capelani. Acesta unulu parochu are se fia responsabilu pentru oficiulu parochiale.

Comisiunea esmisa au avutu în vedere candu au lasatu dotarea parochului și capelanului sinode-loru parochiali, ca acestea în atare modu voru dota pre parochulu și capelanulu lor, că acestia se se pōta pregati pre ei și se pōta lumina în sciintia și pe poporulu lor spre pastorire incredintiatu.

Presidiulu provocandu atentiunea congresului la deja amintita impregiurare, dice, ca nu scimu catu vomu mai, — vedemu înse, ca tinerimea noastră studiaza, ca se-si procure sciintiele necesari. De ecsemplu, unu tineru fiindu gimnasiulu și sup-penduse ecsamenului de maturitate cu succesu favoritoriu, au invetiati și clerica și avendu recerintie necesari se promoveze de capelanu, și capeta o stare cam asia, încatu are panea pentru sine și famili'ă sa, și asia nu trebuie se mōra de fōme, dera că se traiēca elu asia, că se se sentetignitu, nu este de crediutu. — Capelanulu nu are de a fi slug'ă parochului, și prin urmare dreptulu lui tre-buie precum și alu preutului bine marcatu. —

(Va urm.)

UNGARIA. Pest'ă 31 Oct. Propunerile lui Tisza, Simonyi și Irányi se respinsera fara des-bateri în siedint'ă de adi. — Privitoriu la simpa-thiele maghiariloru facia cu Franci'ă, apoi istori'ă e buna martora, ca numai candu Ungari'ă avu lipsa de ajutoriulu Franciei, pentru a se restabili în drepturile sale, a mai visatu și ea de misiunea Franciei, dēr' înse numai pana s'au vediutu recunu-nati cu Austri'ă, candu apoi fura gata și la coali-tiuni contra statelor latine occidentale, dovedindu aceeasi simpatia și catra Orientu. —

În Croati'ă se va readună diet'ă în 15 Nov. Regimulu Croatiei a emis un'ă circularia cu datu 9 Aug. catra arhiepiscopii și episcopii Croatiei și Slavoniei, în care se notifica, ca se introduce „pla-cetum regium“, în urm'ă concludusului conciliului ro-manu, care scurtēza drepturile regelui apostolicu din Ungari'ă și a regatelor într'unite. Va se dica, ori ce va emite pap'ă catra pastorii sei din Austro-Ungari'ă depinde dela acceptarea regelui și numai atunci se pōte promulgă. —

AUSTRO-UNGARIA. Vien'ă. În 8 Nov. se va într'uni senatulu imperiale, în care se va luă înainte și verificarea alegeriloru deputatoru din Boemi'ă, cari cea mai mare parte înse constau era din declaranti, cari cu greu voru merge și acum în senatulu imperiale. — În caus'ă galitianiloru ministeriulu a midiuocitu o apropiare apromiten-dule, ca resolutiunea loru afara de punctulu 7 și 8 se va recomandă la senatu, primindu unu postu de ministru și unulu de gubernatoru provincialu din na-tiunea polōna. Succesulu înse depinde dela acceptare și cam dela aliant'ă cu Germani'ă, care va cere nem-tismu, nu polonismu și maghiarismu. —

Totu din Vien'ă se serie, ca regimulu italianu la întrebarea Prusiei: dăca ar' vrē cabinetulu floren-tinu a da lui Napoleon unu asilu în insul'ă Elb'ă, ar' fi datu respunsu siovatoriu, ca acolo nescari conspiratiuni eventuale amenintia Franci'ă și Itali'ă;

numai candu tōte pūterile neutrale se voru într'uni a decide Elb'ă de locuinti'ă lui Napoleon va cede Itali'ă, fara înse a cede și Elb'ă. —

Cronica esterna.

— D. Ludovicu Steege, agentu langa ca-binetulu de Vien'ă, e denumitu comisariu alu gu-vernului romanu în locul lui Ambronu demisionatu, cu decretu domn. din 8 Sept. a. c. Nr. 1296. —

Pentru a întielege acăsta denumire d. Ambronu nēmtiu se află în Berlinu că comisariu ingrigitoriu de cass'ă și obligatiunile drumului de feru Struss-berg, care, emitendu mai multe decâtu cerea în-aintarea cu cladirea drumului, dede ocaziune în camer'ă Romaniei la reclame generali. Se tramise apoi comisariu d. Teodoru Vacarescu la Berlinu și din comunicariile lui consiliulu min. alu Romaniei în sied. din 4 Sept. află a decide că în locul lui Ambronu se se denumēca d. Steege, care remane și că agentu pentru Vien'ă, Berlinu, Petrupole și comisariu cassei obligatiuniloru Strussbergiane. —

Insciintiare.

Adunarea generala a Reuniunei femeiloru ro-mane în Brasiovu se va tienē în anulu acesta, ca și de alta data, în 7/19 Novembre a. c., în diu'ă onomastica a Mai. Sale imper. Elisabet'ă, în-naltei patrōne a Reuniunei. Dupa participare la servitiulu ddiescu celebratu în beseric'ă St. Nicolae din Scheiu, on. membre ale Reuniunei se voru a-duna la 9 ore a. pr. în sal'ă cea mare a gimna-siului romanescu. Aici se va reportă despre lucra-riile comitetului în decursulu anului acestuia și de-spre starea actuala a fondului Reuniunei, se voru lua în desbatere propunerile aduse etc., și se va alege comitetulu de 12 pentru urmatorii trei ani.

On. membre ale acestei Reuniuni suntu dera poffite, a participa în numeru catu se pōte de mare la adunarea generala.

Totu odata suntu rogate on. dōmne, care au facutu colecte în folosulu fondulu Reuniunei, a tra-mite contributiunile încassate, spre a se considera în bilantiulu generalu.

Brasiovu în 14/26 Oct. 1870.

Comitetulu Reuniunei femei-lorū romane.

Nr. 426/civ.

1—3

Edictu.

Din partea magistratulu op. montanu Abrudu, că judecatoria se face publicu cunoscutu, cumca în urm'ă cererei d. Mihaile Ferenczy prin avocatulu Nicola din 10 Octobru 1870 Nr. 426 realitatiile lui Nicolae Pasca și Sabin'ă Pasca custatōrie:

1. Din una casa sub Nr. 187 din Abrudu, cladita din lemnu, și pretiuita în 150 fl.

2. Una casa sub Nr. 183 din Abrudu, cladita din lemnu, pretiuita în 500 fl.

3. Una parcela de fenatiu de sub Nr. top. 2875, pretiuita în 200 fl.

4. Una parcela de fenatiu de sub Nr. top. 3051, pretiuita în 800 fl. și una parcela de gra-dina pretiuita în 100 fl., se voru vinde cu licita-tiune publica, spre acoperirea pretensiunei d. Mihaile Ferenczy de 613 fl. 49 cr. — capitalu c. s. c., terminele 26 Novembre și 29 Decembre totudēun'ă la 9 ore antemedinale.

Condițiunile se potu vedē la acestu tribunalu. Toti aceia, cari credu a avē ceva pretensiune la realitatiile descise se provōca a si le insinua în terminulu defiptu pre langa urmarile legali.

Din siedint'ă magistratului.
Abrudu în 13 Octobru 1870.

În absent'ă d. presiedinte:
Diószeghy Lajos m/p.,
senatoru.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu în scōl'ă confesionala gr. cat. romana din Cudsieru, scaunulu Orastiei, devenitu vacantu, din partea se-natului scolasticu din Cudsieru se escria prin acăsta concursu publicu. Emolumentele suntu:

- Salariu anualu 300 fl. v. a.
- Cortelu liberu și gradina.
- 6 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupă acestu postu suntu avi-sati a-si tramite recursurile sale la subscrisulu oficiu protopopescu pana în 19 Novembre a. c. inclusive, și provideute:

- Cu carte de botezu.
- Cu testimoniu despre absolvirea sciintielorū pedagogice.
- Cu atestatu despre portarea morale și po-litica.
- Cu alte documente despre sciintiele absol-vite înainte de intrarea în preparandia, cum și despre servitiile pana acum prestate, și
- Celi ce voru sci limbele patriei și voru es-celă în cantu voru fi preferiti.

Orasti'ă în 27 Oct. 1870.

În nūmele senatului scol. din Cudsieru.
Petru Valeanu m/p.,
parochu gr. cat. în Orasti'ă și v. archid.
gr. cat. alu Cudsierului.

2—3

Efori'ă spitaleloru civile din Bucuresci.

Efori'ă dorindu a dá în arenda hotelulu, ce a construitu pe proprietatea sa Sinai'ă din districtulu Prahov'ă și care se afla pe sioseau'ă principale din-tre Bucuresci și Kronstadt, anuncia printr'acăsta pe amatori, ca va tienē licitatiune în diu'ă de 10 No-vembre Bucuresci, strat'ă Coltia Nr. 38.

Condițiunile acestei antreprise suntu cele ur-matōrie:

I. Inchiriarea se face pe cinci ani încependu dela 23 Aprile anulu 1871.

II. De odata cu hotelulu se lasa în dispozi-tiunea anteprenorelui dōuadeci de pogōne livedi din vecinatatea hotelului.

III. Impositele fiscali se voru respunde de eforia.

IV. Pretiulu ce va resultă la licitatiune va fi arend'ă unu anu.

V. Anteprenorele este obligatu a mobila cu a sa propria cheltuiēla tōte camerele hotelului spre a coresponde tuturoru necesitatiloru.

VI. Anteprenorele se va supune tarifelorū ce i se voru ficsă de eforia pentru pretiurile ce va fi în dreptu a cere dela pasageri atatu pentru camere catu și pentru nutrimentu. Se voru adoptă pretiurile de midiuocu avenduse în vedere acele dela trei ho-telle din Ploiesci și Kronstadt.

VII. Celelalte condițiuni se potu vedē în can-celari'ă eforiei în orce di pana la terminulu aratatu.
Nr. 5948. 1870 Sept. 3—3

Schwarze & Bartha

plati'ă Nr. 16

cu cunoscuta soliditate pre-
stēza

totu felulu de îmbracaminte

de cavaleri

și oferu onoratului publicu
una mare cantitate pe a-
lesu de cele mai rare ma-
terie de surtuca-rocuri-gi-
letece cu pretiulu celu mai
moderatu. 4

CURSURILE

la bursa în 4 Nov. 1870 sta asia:

			cr. v. a.
Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 79
Napoleoni	—	—	9 " 79
Augsburg	—	—	120 " —
London	—	—	121 " 10
Impromutulu nationalu	—	—	67 " 40
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	57 " 60
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79 " 75
" " temesiane	—	—	77 " 50
" " transilvane	—	—	77 " 50
" " croato-slav.	—	—	82 " —
Actionile banței	—	—	724 " —
" creditului	—	—	256 " —